

Vítězstvo Srdca

SLUBUJEM TI VERNOST
V ŠŤASTÍ I V NEŠŤASTÍ

Rodina Panny Márie

2017 (IV) / č. 117

*„Vtedy, keď muž a žena
slávia sviatosť manželstva,
Boh sa v nich takpovediac odráža,
vtláča do nich vlastné črty
a nezmazateľný charakter
svojej lásky.“*

Pápež František, 2. apríla 2014

Láska pelikána

Svätý Ján Pavol II. v roku 2003 blahorečil očného lekára, ktorý príkladným spôsobom stelesňoval pravú lásku, ktorá nikdy nezanikne; ako o takejto láske hovorí Prvý list Korintánom. No nebol to len on, kto túto lásku žil, pretože mimoriadnou oporou kniežata Dr. Ladislava Batthyány-Strattmanna (1870 – 1931), narodeného v Maďarsku, bola jeho manželka Mária Terézia, ktorá vždy stála po jeho boku. Delili sa o všetky radosti a námahy v manželstve, rodine a v povolani.

*L*adislav prišiel na svet v Dunakiliti ako siedme dieťa vo váženej maďarskej šľachtickej rodine. Pre malého rozziareného Laciho, ako ho doma volali, žiaľ, neboli jeho rodičia príkladom vydareného vzťahu. Mal iba osem rokov, keď gróf Jozef Batthyány, jeho otec, kvôli inej žene opustil svoju veľkú rodinu. O tri roky neskôr podľahla ochoreniu obličiek jeho milovaná, hlboko veriaca matka; to bola strata, ktorá Ladislava hlboko poznačila. Opakovane sa v Ladislavovi prejavovala túžba pomáhať druhým a sklon k lekárskemu povolaniu.

Tento citlivý a zároveň prchký mladík však prežil prvé roky svojej mladosti najskôr bezcieľne a ľahkovážne. Pre svoje nerozvážne výčiny musel zmeniť gymnázium a pri veľkom množstve záujmov tento talentovaný chlapec nevedel, čomu sa má venovať. Začal študovať ekonómiu, aby raz ako dedič mohol spravovať domy a ostatný veľký rodinný majetok, avšak štúdium nedokončil. Pozvoľna, ale predsa stále silnejšie sa v ňom ozýval jeho detský sen – stať sa lekárom. Ako 25-ročný sa kvôli štúdiu medicíny v roku 1896 presťahoval do Viedne. Posledným pobúdením budúceho blahoslaveného bol ľahkovážny ľubostný románik, z ktorého vzišlo nemanželské dieťa, dcéra, ktorú Ladislav počas celého svojho života podporoval.

Ladislavove sestry mali vážne starosti o svojho brata, trápil ich jeho nestály staromládenecký spôsob života. Úporne sa snažili dať ho dohromady s grófkou Máriou Teréziou von Coreth z Južného Tirolska. Ladislav sprvu nechcel o ženbe ani počuť, ale nakoniec „návnada zabrala“, mladí sa do seba zaľúbili a už po trojmesačnej známosti, ešte počas Ladislavovho štúdia medicíny, sa 10. novembra 1898 vo Viedni konala svadba. Bolo to v deň nevestiných 24. narodenín.

„Moje deti a moji chorí, to sú moje poklady“

Sobáš s hlboko veriacou Máriou Teréziou, ktorú Ladislav láskyplne nazýval Misl, v ňom spôsobil úplnú premenu. Mladý pár sa usídlil na zámku Kittsee (Burgenland, Rakúsko), kde sa z rebela čoskoro stal veľmi svedomitý, nezištný a jemnocitný lekár, manžel a príkladný otec trinástich detí, ktoré Boh manželom požehnal. V Ladislavovi sa prebudila veľká láska k Bohu a blížnemu.

U Batthyányovcov, ktorí i napriek svojmu postaveniu viedli skromný život, bol Boh vždy v centre diania. V zámočkej kaplnke sa denne všetci zúčastňovali na rannej svätej omši a pred večerou sa stretali pri modlitbe ruženca. V duchovnom živote bol Ladislav pre svoju rodinu príkladom a vzorom, no aby v každodenných búrlivých situáciách dokázali žiť v zjednotení s Bohom, o to sa snažili spoločne. Možno konštatovať, že Ladislav a Misl žili v ideálnom manželstve a navzájom sa dopĺňali. Všetko, čo sa týkalo rodiny, sa preberalo „na našich zvyčajných prechádzkach vo veľkej zámočkej sále“, kde hovorili hlavne o výchove detí, aby z nich vyrástli skromní a obetaví ľudia. Nikdy si v rodine nedávali veľké dary, no o to viac si prejavovali srdečnú a úprimnú náklonnosť. Hoci sa Ladislav deťom mohol venovať zväčša až večer, sám sa pri nich stával dieťaťom a vtedy sa im celým srdcom a s láskou rozdával a využíval všetko svoje nadanie: vedel pre ne upiecť fantastickú tortu, hral na rôznych hudobných nástrojoch, pripravoval pre deti zmrzlinu a pralinky a mnoho iných vecí. Ladislav prísne sledoval vnútorný vývoj každého dieťaťa. Pri riadení rodiny často preberala iniciatívu Misl. Keď deti niečo vyvedli, „báli sa“ skôr matky, avšak v mimoriadne harmonickom vzťahu rodičov sa cítili vždy prijaté a milované a až do konca života oboch rodičov rešpektovali a poslúchali. Istý vychovávateľ svedčí o tom takto: „Také vrúcne rodinné vzťahy, takú láskyplnú atmosféru a nenútenú veselosť som ani len náznakom nikde inde nezažil.“

Čo sa týka jeho lekárskej činnosti, Dr. Batthyány chcel byť od začiatku lekárom chudobných. Cítil, že toto mimoriadne povolanie mu do srdca vložil Boh. Už v roku 1902 si na svojom pozemku v Kittsee zriadil súkromnú kliniku s tridsiatimi posteľami, zariadenú na úrovni veľkomestských nemocníc. Čo tu však bolo mimoriadne a jedinečné – zdarma denne ošetril až do 80 pacientov, ba dokonca sám im často zaplatil aj lieky a cestovné. Keď sa chudobný človek po ošetrení rozpačito opýtal, čo je dlžný, Ladislav mu vždy priateľsky a pokorne odvetil: „Pomodlite sa za mňa jeden Otčenáš.“ Ako sa s úplnou odovzdanosťou venoval deťom, tak sa tento mladý lekár obetavo staral aj o chorých. Najlepšou asistentkou a oporou pri tejto práci mu bola jeho Misl. Pri stále rastúcom počte pacientov sa však u samotného Ladislava začali prejavovať zdravotné problémy. Jeho manželka mu preto v roku 1907 veľmi múdro „naordinovala“ niekoľkotýždňovú rodinnú dovolenku na juhu. 36-ročný lekár s vďačnosťou píše: „Naša láska zo dňa na deň rastie. Už deväť rokov sme skutočne jedno telo a jedna duša.“ A keďže obaja chceli toto pracovné voľno využiť na to, aby svoj život a svoje pôsobenie celkom nanovo podriadili Božej vôli, rozhodli sa vykonať si počas týchto šťastných dní v Nice generálnu svätú spoveď. Keď sa na Bielu sobotu vyspovedali, išli spoločne na pláž a roztrhané papiere so svojimi hriechmi slávnostne hodili do mora. Svätá Alžbeta Durínska, ktorej život tu spoznali, sa pre nich stala príkladom nezištnej služby. A dokonca tak ako svätá Alžbeta, aj oni obaja neskôr vstúpili do tretieho rádu svätého Františka.

Ladislav sa špecializoval ako očný lekár a vďaka svojim výnimočným výsledkom sa čoskoro stal uznávaným očným chirurgom. Práce mu však neubúdalo. Počas prvej svetovej vojny sa tento „doktor – knieža“, ako ho nazývali, staral aj o zranených vojakov. *„Chorý človek ma učí stále viac milovať Boha. A ja milujem Boha v ňom. Chorý človek pomáha viac mne než ja jemu. Modlí sa za mňa a zahrňa mňa i moju rodinu milosťami ... Ako často mi chorí povedali: ‚Nech vám to Boh odplatí; na zemi i v nebi!‘ A mnohé z týchto želaní dobra Boh vypočul a vypočuje.“*

V roku 1920 sa rodina presťahovala do svojho sídla v maďarskom meste Körmend. Tu Ladislav zriadil v jednom krídle zámku druhú nemocnicu a pokračoval vo svojom požehnanom pôsobení. Iba o rok neskôr ho však bolestne zasiahla náhla smrť jeho najstaršieho syna, 21-ročného veľmi nadaného a hlboko zbožného Ödöna. Bola to ťažká skúška. Ako lekár a otec sa musel bezmocne prizerať, ako jeho syn v nevýslovných bolestiach zomiera na nepriechodnosť čriev. Keď Ladislav videl Ödönove šťastie a čistú túžbu po nebi, pochopil, ako nás utrpenie môže priviesť bližšie k Bohu. Posledné napomenutia zomierajúceho: *„Teraz musíte byť stále lepší a lepší!“* pomohli manželom ešte viac pochopiť ich vlastné povolanie, aby si navzájom pomáhali na ceste k dokonalosti.

Ladislavovým obľúbeným svätcom bol František Saleský, ktorý bol cholerikom. Dr. Batthyány mal tiež sklon k hnevu, ale svätcov hrdinský zápas s cholerickou povahou sa snažil napodobňovať tak dôsledne, že členovia rodiny i jeho spolupracovníci zhodne vyhlásili, že Dr. Batthyányho nikdy nevideli netrpezlivého. On sám sa často modlil: *„Kiežby som sa stal miernejší!“*

Jeho duchovný testament o láskyplnom zaobchádzaní s pacientmi môžeme bezpochyby preniesť aj na jeho manželstvo a rodinu: *„Často sa prehrešujeme tým, že sme netrpezliví, zlú náladu by sme mali odložiť pred izbou chorého. Nikdy pacientovi nedajme pocítiť, že máme na neho málo času.“*

Doktora Batthyányho sa raz jeho mladšia sestra Alžbeta spýtala: *„Povedz mi, prečo si sa špecializoval práve na očné lekárstvo?“* Ladislavova krásna odpoveď znela: *„Lebo oko je zrkadlom duše – a keď sa mi s Božou pomocou podarí navrátiť niekomu zrak, tak potom mám zvyčajne vplyv aj na jeho dušu. Pretože tí, ktorí boli slepí a znovu vidia, sú takí vďační.“*

Odvzdanosť pelikána

*T*áto bolesť, ktorú Ladislav vďačne a s dôverou z Božej ruky prijal – *„Ako On chce; On je môj najlepší Otec,“* – v ňom spôsobila takpovediac druhé obrátenie. Ešte jasnejšie než dovtedy pochopil on i jeho manželka najvyšší ideál ich spoločného života. Hymnus na lásku v 13. kapitole Prvého listu Korinťanom sa stal vo všetkom ich smernicou. Aj zoči-voči tejto najväčšej výzve sa manželia postavili v dokonalej zhode. Keď bol jeden z nich pri náročných pacientoch vyčerpaný alebo na konci s nervami, stačil jeden pohľad a pošepnuté „čarovné slovíčko“: *„List Korinťanom.‘ A potom vedela ona i ja, čo treba robiť. Tak ako slnečné svetlo všetko pozlakuje, ružu robí ružou, zlatu dáva lesk, tak je to aj s Listom Korinťanom – až keď milujeme, stáva sa náš život krásnym.“* Ladislav si hlboko uvedomoval, že so svojimi lekáorskými schopnosťami, uznávanými v celej Európe, je iba nástrojom v Božích rukách. Svoju službu chorým začínal i končil pri eucharistickom Pánovi v zámockej kaplnke. Pred každou operáciou sa so svojimi pacientmi často kľačiac modlil. Vyzýval ich, aby sa zverili do Božej dobroty, a urobil znak kríža nad miestom zákroku. Pri mimoriadne ťažkých prípadoch dokonca v noci v modlitbe prosil o zázrak pre chorého a vyzýval k modlitbe aj celú svoju rodinu. Áno, spoliehal sa na nich a deťom večer ďakoval za ich úspešnú spoluprácu. V erbe rodiny Batthyányových je zobrazený starodávny symbol Krista – pelikána, ktorý vlastným telom živí svoje potomstvo. Ladislav sa jasne rozhodol pre takýto ideál nezištnej lásky.

*N*a jar v roku 1926 Ladislav zreteľne cítil, že mu ubúdajú sily. Keď ako 56-ročný začal vykašľávať krv, ochotne všetko zveril do Božích rúk: „*Moja dobrá Misl bola veľmi ustarostená. Ako chce Boh ... On ma vo svojej milosti zachoval v kruhu tej najmilšej rodiny, po boku dobrej a zbožnej manželky, v povolání, v ktorom som mal možnosť tisícim ľuďm prinavrátiť zrak.*“ Ladislav dobre pochopil, že trpiaci Pán chce teraz vtlačiť svoju podobu do neho – lekára a zjednotiť ho so sebou. Odvtedy dostal Ladislav milosť ešte hlbšej modlitby: „*Za moju ženu, za všetky moje deti, aby sa všetci, všetci stali svätými, a za chorých.*“

Pacientov stále pribúdalo a Dr. Batthyány nezištne, i napriek vlastnej slabosti, pracoval ďalej. Zdalo sa, že je na vrchole svojich tvorivých síl, až kým mu koncom leta roku 1929 zrazu nezistili rakovinu močového mechúra. Zákrok v sanatóriu pri Viedni už prišiel neskoro. Krčče, niekedy aj trinásť za deň, mu spôsobovali strašné bolesti, no on i napriek tomu vždy vyžaroval vnútorný pokoj.

*J*eho rodina sa opäť presťahovala na zámok Kittsee; chceli byť v jeho blízkosti. Neustále boli pri ňom deti alebo Misl. V tom čase ťažko ochorela aj ona a musela sa v Nemecku podrobiť operácii. Ešte predtým, než odcestovala, jej napísal: „*Boh nech ťa požehná, moje drahé srdiečko; On je s nami.*“

Do akej miery boli obaja jedno telo a jedna duša, to sa mimoriadne nápadne ukázalo práve vtedy, pretože v rovnakom čase obaja prekonali srdcovú slabosť. Uprostred priam neznesiteľných bolestí počas týchto štrnástich mesiacov svojej krížovej cesty sa Ladislav až do konca verne modlil mariánsky breviár. 22. januára 1931 boli Misl a jeho deti pri ňom. Večer o 19.15 sa ešte, tak ako to mali vo zvyku, modlili ruženec, potom stratil vedomie a ticho odišiel k Bohu. Deň predtým prosil svojich drahých: „*Vyneste ma na balkón, aby som mohol zakričať do sveta, aký dobrý je milý Pán Boh.*“

Prameň: Josef Dirnbeck, Geöffnete Augen.
Ladislav Batthyány-Strattmann und sein Leben als „Arzt der Armen“, Stadtpfarre und Franziskanerkloster Güssing

Svätý „pápež rodiny“

*Ak majú manželia a rodiny veľkého orodovníka v nebi,
potom je to určite svätý pápež Ján Pavol II.
Posvätenie mladých ľudí, manželstva a rodiny,
ktorú označil za „základnú živú bunku našej spoločnosti,“
mu najviac ležalo na srdci. „Pápež Totus-tuus“,
ktorý by rovnako mohol vojsť do dejín
aj ako „pápež milosrdenstva“ alebo ako „pápež Fatimy“,
sa raz pri raňajkách v Castel Gandolfo sám o sebe vyjadril takto:
„Neviem, či si dejiny spomenú na tohto pápeža, myslím, že nie.
Ak by si však predsa spomenuli, tak by som chcel,
aby sa na mňa spomínalo ako na pápeža rodiny.“*

*U*ž ako kaplán a mladý profesor etiky bol Karol Wojtyła známy svojim priateľským a dôverným vzťahom k mladej generácii. Či vo farnosti, posluchárni, alebo na dovolenke, pri stanovaní alebo počas krásnych výletov k jazerám, na horách počas turistiky alebo pri lyžovaní, všade počúvali Karola s veľkým záujmom a kládli mu otázky, keď otvoril tému sexuality, lásky a manželstva – čo bolo vtedy pre poľských kňazov niečo celkom nové. „Ako kňaz vo farnosti som pripravoval mnoho mladých ľudí na manželstvo. Moje kňazstvo nám nikdy nebolo prekážkou, práve naopak! Privádzalo ma k nim bližšie a pomáhalo mi lepšie ich pochopiť... Žehnal som ich manželstvá. Zdieľal som s nimi radosti mladých rodičov, krstil som deti, ktoré prichádzali na svet. Mali ku mne dôveru a otvorene sme hovorili o všetkých ich problémoch.“

Čoskoro po zvolení za pápeža začal Ján Pavol II. hovoriť o význame tela, sexuality a manželskej lásky, o dôstojnosti a hodnote ľudského života, o „teológii tela“, čo počas viac než štyroch rokov vyjadril v 129 katechézach. Áno, je pozoruhodné, že tento Svätý Otec v priebehu svojho pontifikátu napísal a povedal o manželstve a rodine viac než pred ním všetci pápeži dohromady.

*N*a svojich cestách po celom svete, počas audiencií a osobných stretnutí sa tento pápež takpovediac charizmaticky obracal zvlášť na mladé páry a tie boli fascinované jeho vyžarovaním a otcovskou láskou a všetci sa cítili posilnení. Práve im adresoval mnoho povzbudivých slov:

„Nedá sa žiť na skúšku, nedá sa na skúšku zomrieť. Nedá sa na skúšku milovať alebo len na skúšku a načas človeka prijať... Nastúpiť na cestu manželského povolania znamená učiť sa snubnej láske deň čo deň, rok čo rok; tej láske, ktorá zahŕňa telo i dušu, láske, ktorá je ,trpezlivá, dobrotivá, ktorá nie je sebecká,... nemyslí na zlé‘; láske, ktorá sa ,raduje z pravdy‘; láske, ktorá ,všetko znáša‘. K takejto láske sa musíte dopracovať, keď má vaše budúce manželstvo obstáť v celoživotnej skúške.“

Sila úprimnej nežnej lásky

*Rina a Michele Albergo
z Pescary na jadranskom pobreží Talianska sú 23 rokov manželmi.
Svoje manželstvo žijú tak príkladne, že každý z ich štyroch synov
môže dnes povedať: „Raz by som chcel byť ako môj otec.“
Samotní manželia nám vyrozprávali,
ako sa stali týmto šťastným manželským párom.*

Michele: Mal som 28 rokov, keď som sa zaľúbil do Riny. Cestou na svätú omšu som ju zazrel na schodoch pred kostolom ako sa rozpráva s kňazom a intuitívne som vedel, že to musí byť ona, za ktorú som sa už roky denne modlil Zdravas, Mária a modlitbu k anjelovi strážcovi.

Rina: Mala som ešte len 19 rokov a neponáhľala som sa nájsť si muža. Michele sa mi veľmi páčil, no zároveň som cítila, že sa v ňom musí ešte čosi z predošlého vzťahu zahojiť. Keďže som sa aj ja každý deň modlila za svojho budúceho manžela, s veľkým pokojom som tento úmysel prenechala Bohu.

Michele: Boli sme zasnúbení štyri roky a už som sa nevedel dočkať chvíle, kedy sa s mojou Rinou zosobášime, pretože sme žili ako „za starých čias“ pred svadbou zdržanlivo. Keď sme si potom jedného slnečného septembrového dňa roku 1993 dali manželský sľub, boli sme presvedčení, že naša láska vystačí na celú večnosť. No nebolo to tak.

Rina: Už na našej svadobnej ceste som otehotnela. Michele, ktorý bol vyzdvihnúť od gynekológa výsledky vyšetrenia, prišiel domov prešťastný a s obrovskou kyticou ruží. Keď som po prvýkrát počula tlkot srdca môjho syna, bol to ten najsilnejší pocit v mojom živote. Potom prišiel druhý syn a ako matka som bola celkom vyťažaná. Aj Michele sa ako notár musel boriť s mnohými problémami. Obaja sme boli pod tlakom a stále viac sme cítili, že je to už na hrane, a tak medzi nami prichádzalo často k nezhodám.

Michele: Každý z nás svojím spôsobom zažil sklamanie, pretože sme nemohli naplniť očakávania toho druhého. Hovorili sme síce rovnakou rečou, no nerozumeli sme si. Každý z nás robil partnerovi výčitky v duchu, ale aj nahlas, pretože sme obaja chceli naplniť svoje vlastné želania. Toto všetko viedlo postupne až tak ďaleko, že sme cítili pochybnosti, či sme sa nesklamali vo výbere partnera. A to po dvanástich rokoch manželstva! Keďže sa aj iným rodinám, ktoré dobre poznáme, vodilo podobne, zmierili sme sa s tým aj my, aj keď sme si rodinné šťastie predstavovali celkom inak. Chodili sme síce v nedeľu na svätú omšu a modlili sme sa, no láska a šťastie, po čom sme tak túžili, nám chýbali.

Rina: Vlastne každý z nás dobre zastával svoju rolu. Michele chodil do práce a ako muž sa staral o mnoho vecí, ja som viedla domácnosť a starala som sa o výchovu, no neboli sme jedno. Keď sa vrátil domov z práce, vyčítala som mu, že ma pozorne nepočúva, keď hovorím o problémoch s deťmi. Nedostatok jednoty sa prejavil aj v tom, že si každý z nás hľadal čas pre seba a svojich priateľov, s ktorými niečo podnikal. Michele chodil hrať tenis a ja som strávila svoj čas s priateľkami. To všetko sa zdalo „normálne“. Deti od nás mnoho vyžadovali, a tak sme za nedostatok dôvery v našom vzťahu vinili ich.

Michele: Prvým krokom k náprave bolo poznanie, že nestačí, keď každý z nás kráča svojou vlastnou cestou viery. Chceli sme nájsť spoločnú cestu. Preto sme v roku 2005 išli na rodinnú púť do Medžugoria. Tu sa potom náš život zmenil. Božím riadením sme spoznali Rodinu Panny Márie a zvolili sme si dona Aleandra za nášho duchovného vodcu. On nás zoznámil s donom Carlom Rocchetom, ktorý sa vzdal svojej kariéry profesora teológie na Pápežskej Gregorovej univerzite v Ríme, aby snúbencom a manželom v kríze pomáhal objaviť krásu sviatostného manželstva a takéto manželstvo správne aj žiť. Vďaka pomoci týchto dvoch kňazov žijeme dnes vo veľmi šťastnom manželstve a všetkým manželským párom, ktoré sú v podobnej situácii, v akej sme žili my, chceme povedať: Neuspokojte sa s tým, že žijete vedľa seba. Láska, po ktorej vaše srdce túži, existuje a možno ju žiť – aj keď s námahou.

Niekoľko rád, ktoré nám pomohli,

vám radi odovzdávame ako cenné skúsenosti, ktoré – podobne ako pomohli nám – budú možno na ošoh aj niektorému čitateľovi.

Rina: Don Aleandro rozpoznal naše problémy, ktoré bolo potrebné vyoperovať ako rakovinový nádor, aby sa viac nerozširovali a celkom neuhasili našu lásku. Najprv nám vysvetlil, že veľká časť „vzájomného nepochopenia“ vzniká celkom prirodzenou rozdielnosťou muža a ženy a ani nie bezpodmienečne chybným správaním. Naučili sme sa vnímať rozdiely medzi mužom a ženou ako bohatstvo, ktorým sa vzájomne dopĺňame, a nie ako niečo cudzie, čo nás rozdeľuje.

Michele: Ako právnik som zvyknutý riešiť problémy, s ktorými ku mne ľudia prichádzajú. Keď mi Rina večer rozprávala o svojich ťažkostiach pri výchove detí, chcel som sa čo najrýchlejšie dopracovať k jadru problému, aby som mohol nájsť riešenie a záležitosť ukončiť. No naučil som sa, že žena myslí inak ako my muži. Rina rozpráva jeden zážitok obsírne so všetkými detailami. Keď nastolí nejaký problém, neočakáva bezpodmienečne odpoveď alebo riešenie. Už to, že sa mi môže zdôveriť so svojimi pocitmi a myšlienkami, jej často prináša riešenie a dáva jej silu naďalej vytrvať v ťažkých situáciách, pretože už necíti, že je ponechaná sama na seba. Naučil som sa vypočuť si Rinu s láskou; bez toho, aby som ju stresoval časovým limitom. To bolo pre nás veľmi dôležité, pretože keď sa nedarí v rečovej komunikácii, preniesie sa to aj na „reč“ tela a na sexualitu. Keď sme si opäť lepšie rozumeli verbálne, zmenila sa aj reč našej intimity, viedla k ešte väčšej harmónii a naplneniu.

Rina: Keď sa Michele vrátil z práce domov a nereagoval ihneď na moju záplavu slov alebo keď si vzápätí sadol pred televízor, hnevalo ma to. Mala som pocit, že ma neberie vážne, a myslela som si, že sa o mňa nezaujíma. Od dona Rocchetu sme sa dozvedeli, že psychika muža potrebuje svoj čas na to, aby dokázal „vypnúť“, hlavne po namáhavom dni. Odkedy som Michelemu dala túto polhodinovú pauzu, stal sa z neho vynikajúci otec a manžel. Po tej svojej „prestávke“ sa môže naplno venovať rodine. Okrem toho sa v rozprávaní snažím vyhýbať podrobnostiam – no nie vždy sa mi to podarí. Často som zažila Micheleho tichého, takmer neprítomného, keď ho niečo zaťažovalo. Ale nechcel sa so mnou o tom rozprávať. Vysvetľovala som si to ako nedôveru voči mne, až kým som vďaka donovi Rocchetovi pochopila, že Micheleho mlčanie nebol nedostatok dôvery, ale že je to jednoducho často spôsob, akým muž zvykne riešiť svoje problémy. On to chce robiť sám.

Michele: Naši kňazi nám vysvetlili, v čom spočíva kresťanské manželstvo, v ktorom musí mať Boh pevné miesto. Len v pohľade na Boha môžeme prekonať svoje hranice a darovať druhému lásku, ktorú od Ježiša dostávame vo sviatostiach a v modlitbe.

Povolaním manželského páru je stať sa pozemským obrazom Najsvätejšej Trojice; tým, že sa jeden druhému bezvýhradne daruje, že sa manželia navzájom prijímajú a o všetko sa vzájomne delia. A aby sme to ako hriešni ľudia dokázali žiť, don Rocchetta nám ukázal cestu: nežnú lásku Boha k ľuďom odovzdávať ďalej a zviditeľňovať ju v každej situácii.

*V*ieme z psychológie, že dieťa, ktorému sa dostáva veľa nežnosti, sa rozvíja zdravo; kým nedostatok nežnej lásky zanechá trvalé následky. Aj ako dospelí vieme, že stretnutie s človekom, ktorý nám prejaví úprimnú, pokornú lásku, nám pomôže ľahšie uplatniť naše dobré vlastnosti. Nežná láska nemá nič spoločného so sentimentalitou. Je to sila, ktorá vychádza z pevného rozhodnutia zabudnúť na seba a vyjsť druhému v ústrety. To môže znamenať vnútorné zomieranie, keď pocity nespokupracujú a ja musím prekonať svoj egoizmus. Nežná láska sa cíti zodpovedná za druhého a neponecháva ho na seba samého. Predovšetkým rýchlo odpúšťa, nerobí výčitky a nepripomína dávne chyby. K tomu potrebujeme modlitbu a sviatosti. Nežná láska je kreatívna, premýšľa nad tým, čím by druhému spravila radosť.

Ja napríklad chodím často spolu s Rinou na nákupy. Stalo sa to pre mňa potrebou: podieľať sa s ňou na tejto činnosti, pomôcť jej, a tým jej preukázať svoju lásku. A aby sme jednoducho spolu strávili čas.

Rina: Cieľom každej kresťanskej rodiny je „my“. Odhalenie toho, že môj partner nie je prekážkou mojej osobnej slobody a môjho šťastia, bol pre nás novým začiatkom. „Ja“ a „ty“ sa musia stať „my“, či už uprostred ťažkostí, ale aj v istote, že do oboch našich životov bola vyliata Božia milosť. Keď už viac nemyslíme: ‚Čo *mňa* robí šťastným, čo chcem *ja*,‘ ale: ‚Čo *nás* robí šťastnými, čo *nám* pomôže,‘ potom sa v manželstve narodilo prvé „dieťa“. Keď sa pýtam seba samej: ‚Ako môžem spraviť Micheleho šťastným?‘ – vtedy som na správnej ceste.

*O*bjavili sme, že rozdielnosť názorov je niečím pozitívnym. Odlišné pohľady na vec, ktoré nás predtým rýchlo priviedli k hádke, vidíme dnes ako obohatenie. Naučili sme sa nechať druhého vyrozprávať sa a počúvať ho s otvorenosťou bez toho, aby sme ho hneď zastavili, pretože máme v hlave niečo iné. Keď sa vzájomne počúvame a pri rozhovore volíme správne slová, vieme spolu dospieť k veľmi dobrým rozhodnutiam.

Don Rocchetta odporúča každému manželskému páru nájsť si jednu hodinu v týždni, počas ktorej manželia spolu niečo podniknú a pritom si nájdú priestor a čas k spoločnému rozhovoru. Nám sa podarilo zadeliť si to tak, že Michele si každé utorkové dopoludnie zoberie voľno. Vtedy ideme spolu na svätú omšu a spoločne niečo podnikneme, napríklad cyklotúru alebo prechádzku na pobreží, ktoré je od nášho domu vzdialené len niekoľko metrov.

Michele: Žena chce byť milovaná, muž chce byť uznávaný. Žena potrebuje osobnú náklonnosť a pozornosť. Preto je napríklad dôležité, aby manžel neprehliadol, keď má na sebe nové šaty alebo príde od kaderníka. Utrúsiť poznámku: ‚A čo to *stálo*?‘ je určite nevhodné. Žena to vníma ako urážku.

Podobne je to u muža, keď žena nedocení jeho úspech v práci. Alebo v prípade, že si pomýli cestu, a ona to zhodnotí: ‚*Ja som to vedela. Stále to isté. Vždy, keď niekam ideme, zabľúdiš.*‘ Vtedy by bol muž najradšej, keby jeho neúspech zostal nepovšimnutý a žena mu bola nápomocná a povedala napríklad: ‚*Žiaden problém. Nejakto to spolu nájdeme.*‘

Mnohé veci sme s Rinou dokázali v našom vzťahu zmeniť, ale sú chyby, do ktorých opakovane padáme. V takých okamihoch je dobré, keď ten druhý dokáže povedať: *„V skutočnosti nie si takýto. Toto sa ti práve stalo, ale ja viem, aký v hĺbke duše si.“* To dodá partnerovi veľkú silu, aby sa zmenil, pretože to je pravda.

V rodine sa snažíme denne modliť ruženec, aj keď sa deti modlia s nami iba časť z neho. Po našej púti v Medžugorí sme sa s Rinou rozhodli postíť sa, čo nie je vždy ľahké. Veľmi veľa sily čerpáme zo sviatostí. Rina chodíva každý deň na svätú omšu a ja vtedy, keď mi to práca dovolí. Často mi sama Rina dala podnet znova pristúpiť k sviatosti zmierenia, keď sa ona sama vrátila zo spovede plná svetla a lásky.

Rina: Michele mi veľmi pomohol, aby som sa otvorila pre život. Do Antonia, nášho prvého dieťaťa, sme investovali všetku lásku, takisto do nášho druhého syna. Keď Michele potom hovoril o treťom dieťati, pomyslela som si: *„To nezvládnem, mám len dve ruky, jedného syna napravo, druhého naľavo, viac sa nedá. Potom by som musela svoju lásku rozdeliť na troje!“* Dôverujúc môjmu mužovi som povedala áno tretiemu dieťaťu a sama som zakúsila: S každým dieťaťom dostaneme aj viac lásky. Keď som to zbadala, chcela som ešte aj štvrté, a to aj napriek tomu, že som všetky deti priviedla na svet cisárskym rezom.

Michele: Často som zažil, že Rina oveľa rýchlejšie než ja intuitívne vníma a chápe mnohé veci. Preto sa to snažím rešpektovať, keď robíme rozhodnutia. Už som pri tom zažil veľa dobrého.

Každý deň ďakujeme Bohu a kňazom, predovšetkým donovi Carlovi, že nám pomohli spoznať nežnú Božiu lásku ako niečo, čo sa má zrealizovať aj v našom manželskom živote. Keby sme nespravili tento objav, boli by sme jeden pre druhého naďalej sklamaním, v domnení, že stačí milovať len do tej miery, ako sme to robili doteraz.

No my sme mohli zakúsiť, ako Ježiš uzdravil naše manželstvo a ako veľmi je pri nás. Dnes je naša láska silnejšia ako naše chyby a môžeme povedať, že milujeme jeden druhého oveľa viac ako v deň nášho prvého „áno“ na svadbe.

V našej Farnosti sv. Štefana v Pescare sprevádzame pod vedením pána farára Giuseppe Femminellu skupinu snúbencov a rodín aj vďaka tomu, čo sme sa sami naučili. Každý deň sa nanovo snažíme premeniť všadeprítomné „ja“ na „my“, ktoré sa rozdáva.

A predsa len šťastný koniec!

„Som si istá, že bez Boha by sme to ako pár a ako rodina v trojici nikdy nezvládli,“ priznala Rocío Sorribas vo svojom úprimnom otvorenom svedectve, ktoré nám e-mailom poslala koncom mája z New Yorku. „Pán Boh nás musel urobiť malými a pokornými,“ píše, „aby sme mohli spoznať prameň pravej lásky a čistoty, pravej krásy a odpustenia, ktorým je On sám.“

Môjho budúceho manžela Julia som spoznala v roku 1991 v New York City. Bolo to v lete, mala som 20 rokov a práve som sa vrátila domov zo štúdia. Nastúpila som na prázdninovú brigádu ako sekretárka v cestovnej kancelárii. Julio pracoval s nami ako majiteľ cestovnej agentúry v Rockefellerovom centre. Mal nad 45 rokov, vyzeral dobre, bol veľmi šikovný a šarmantný. Darilo sa mu získať si každú ženu, pričom bol známy tým, že na stretnutia pozýval len mladé slečny. S naivnou a neskúsenou, aká som bola vtedy ja, zranené dieťa rozvedených rodičov, to mal Julio ľahké. Podvedome som v tomto o 25 rokov staršom sebaistom mužovi možno hľadala otcovskú lásku, chcela som byť chránená. V každom prípade ma fascinoval a prijala som jeho pozvanie na večeru. Vzťah sa stal veľmi rýchlo intímny a mňa trápilo zlé svedomie, hoci v rodnom Ekvádore sa v našej rodine nikdy nehovorilo o dôstojnosti ženy, o takej dôstojnosti, ktorá zahŕňa aj čistotu a cudnosť. Vieru sme nepraktizovali a v Božiu existenciu som verila len tak okrajovo.

Po lete som odišla na študijný pobyt do Talianska. V tomto šťastnom roku v Ríme sa počas cesty do Medžugoria odohral prvý tichý začiatok môjho obrátenia. Ale keď som sa vrátila späť do USA a z vysokej školy v štáte Ohio som pricestovala domov do New Yorku, znovu som stretla Julia. Veľmi dobre som vedela, že sa nechce viazať a že medzičasom mal aj iné ženy. Či to všetko bolo morálne správne, alebo nie – týmto myšlienkam som jednoducho nedávala priestor. Okrem toho neusporiadané vzťahy a rozvody boli v mojom príbuzenstve „normálne“ a o kráse katolíckeho učenia o manželskej láske a sexualite som nič netušila.

Podnikavá a s túžbou po cestovaní – taká som bola – som po ukončení vysokej školy v roku 1992 prijala prácu v Japonsku, ktorú mi sprostredkovalo ministerstvo školstva. Keď som sa po troch rokoch raz v lete vrátila z Tokia do New Yorku, čoskoro som sa s Juliom opäť stretla. Predtým som však bola na svätej spovedi – tak ako som to mala medzičasom vo zvyku vždy, keď som už nedokázala uniesť svoju hriechnosť – a dala som si pevné predsavzatie: tentoraz si nezačnem žiaden vzťah! Pre Julia, ktorý pochádzal z nepraktizujúcej rodiny z Montevidea v Uruguaji a otvorene popieral existenciu Boha, bolo čisté priateľstvo, ktoré som mu navrhla, na posmech. Napriek silnému hlasu môjho svedomia a pretože som sa Julia nechcela vzdať, znovu som upadla do hriechu a v auguste 1995 som otehotnela. Keď som to povedala Juliovi, okamžite odmietal akúkoľvek zodpovednosť a vyhrážal sa mi rozchodom, keby som si náhodou chcela dieťa ponechať. Bolesť v srdci, hanba, strach a starosť o to, že sa stanem matkou, ktorá sama vychováva dieťa, boli pre mňa takmer neznesiteľné a návrh na potrat sa pre mňa stal pokušením, ktoré som dokázala prekonať len po mnohých slzách a na kolenách pred Bohom. Bolo to číre Pánovo milosrdenstvo, že som vďaka pomaly rastúcej viere nabrala odvalu a rozhodla som sa pre život môjho dieťaťa. Julio to vzal vážne a po tomto mojom

rozhodnutí nechcel mať s nami už nič spoločné. Ako veľmi som sa cítila pokorená a vydaná napospas osudu! No Boh ma neopustil.

Láskaví veriaci priatelia sa ešte vrúcnejšie za mňa modlili, keď som sa začala zahrávať s myšlienkou dať dieťa na adopciu, aby bolo oň dobre postarané a mohlo vyrastať v normálnej rodine s otcom a matkou. Ja sama som mu to ponúknuť nemohla. V tejto svojej kríze som sa raz zverila P. Christopherovi Hartleymu na farskom úrade starobylej Katedrály svätého Patrika. Trpezlivo si ma vypočul a na konci rozhovoru ma opatrne chytil za ramená a povedal: „*Ó, Rocío, na aké hlúposti to myslíš?! Nevidíš, že tvoje dieťa má toho najlepšieho otca? Boh je predsa jeho Otcom. On je aj tvoj Otec, rovnako ako aj môj!*“

Tieto slová sa ma natoľko dotkli a povzbudili ma, že som sa od radosti rozplakala. Božia dobrota a jeho láskavá blízkosť boli také zjavné, že som si bola istá: Pán Ježiš sa postará o všetko a pomôže mi usporiadať si život pre dobro môjho dieťaťa. Spontánne som poprosila o svätú spoveď. Od tohto dňa som takmer každý deň chodila na svätú omšu, ktorá sa mi stala záchrannou kotvou. Spolu s modlitbou ma uchránila pred jedom horkosti a hnevu a dala mi silu nepocitovať voči Juliovi nenávisť. Pri poslednom stretnutí s ním, keď som bola v druhom mesiaci, mi Julio totiž surovo vmietol do tváre slová: „*Týmto dieťaťom si kazíš kariéru.*“ Vtedy vo mne dozrelo rozhodnutie: Posledné sily, ktoré mi ešte zostali, odteraz použijem na to, aby som opäť získala svoju dôstojnosť ženy.

*M*ôj synček Paolo, hoci sa nenarodí v ideálnej rodine, nájde aspoň zdravú atmosféru, lebo vďaka Božej milosti som mohla verne zostať na ceste kresťanskej viery. Keď dnes hľadím späť, pýtam sa, ako to bolo možné: dieťa, práca pre OSN a zároveň magisterské štúdium špeciálnej pedagogiky... Definitívnou odpoveďou je Boh a jeho starostlivosť. Navonok mi cez deň pomáhala matka a vnútorne ma posilňovalo každodenné sväté prijímanie, aby som žila čisto a upriamila srdce môjho veselého chlapčeka na Ježiška, ktorý sa stal centrom našej malej rodiny. Hraničí to so zázrakom, že Boh zo mňa, takej hriechnej osoby, vyformoval matku!

*K*eď môj trojročný bystrý chlapček videl v škôlke otcov iných detí, prišli mnohé bolestné otázky a túžba po vlastnom otcovi. Musela som smutnému drobčekovi vysvetliť: „*Ocko nemôže byť pri nás, ale my sa môžeme za neho modliť a posilať mu požehnanie.*“ Zakaždým bolo dojímavé, keď sa nevinnými detskými slovami modlil: „*Nebeský Otec, ochraňuj môjho ocka a povedz mu, ako veľmi ho ľúbim a že mi chýba.*“ Často potom Paolo plakal a musela som ho vziať na ruky a utešovať ho. Potajomky som ale obetovala jeho detskú bolesť za Juliovo obrátenie. Zvyčajne som sa po svätej omši zastavila pri obraze svätého Jozefa a prosila som ho o príhovor, aby Julio prijal svojho syna. Na seba som však nemyslela, lebo s Božou pomocou som zostala slobodná, až kým som po deviatich rokoch znova nestretla Julia. Chcela som, aby Paolo spoznal svojho otca až po prvom svätom prijímaní, a hoci som mala strach z odmietnutia, Julia som v jeho cestovnej agentúre vyhládala. Bol prekvapený, no so stretnutím hneď súhlasil. Na deň, keď sa obaja spoznali, nikdy nezabudnem. Bolo to po hodine hry na husliach, keď Paolo vstúpil do predsiene plnej ľudí, zamieril priamo k Juliovi a povedal: „*Ahoj, ocko!*“ Nečakala som to a Julio zo spontánnosti malého chlapca úplne stratil reč. Paolo ho, akoby to bolo samozrejmé, chytil za ruku a povedal, že mu teraz chce ukázať svoje obľúbené kníhkupectvo.

Od tohto okamihu sa pre Paola stalo najdôležitejším to, aby bol pri svojom otcovi. Sám Julio bol na nepoznanie. Čoskoro právne uznal naše dieťa za svojho syna a sprevádzal nás – čo je po 50 rokoch nepraktizovania zázrak! – pravidelne na nedeľnú svätú omšu. Dokonca sa presťahoval do nášho

susedstva. „Ocko by mal zostať bývať u nás!“ nástojil Paolo. Pretože Julio chcel častejšie vidieť i mňa a chcel mi byť nablízku, znamenalo to stanoviť jasné hranice. Cena, ktorú som za prestúpenie Božieho prikázania už musela zaplatiť, bola príliš vysoká.

Preto som otvorene povedala: „Julio, s nami môžeš žiť len vtedy, ak budeme patriť k sebe aj pred Bohom a cirkevne sa zosobášime.“ Najprv bol proti, ale po pár mesiacoch ma požiadal o ruku.

P. Jorge Queija bol nástrojom, ktorým si Boh počas niekoľkých mesiacov poslúžil, aby nás pekne pripravil na manželstvo. Božou milosťou sa Julio úplne zmenil. Zrazu mal hlad po poznaní právd viery. Okrem toho tu bola aj hlboká ľútosť nad jeho predošlým životom. V čase prípravy na manželstvo bol P. Jorge nielen naším svedníkom. Keď totiž ochorel na rakovinu, vedome obetoval svoje utrpenie za Juliovo úplné obrátenie. Najkrajším darčekom bolo to, keď sme si s Juliom 31. januára 2009, v deň mojich narodenín, povedali svoje áno a pred Bohom sme sa stali skutočnou rodinou.

*D*nes sa môj manžel modlí ruženec a so mnou doma aj korunku Božieho milosrdenstva. Verne pristupujeme k sviatostiam a každý deň chodíme na svätú omšu. Pán v nás veľa uzdravil a mnohé urobil dobrým.

Keď náš Paolo začal študovať na univerzite v Bostone, rýchlo sa odklonil od kresťanskej cesty. Julio a ja sme sa rozhodli priniesť všetky modlitby a aj nás samých ako obeť za nášho syna. Vďaka Bohu, všetko opäť nabralo správny smer.

Domov pre najopustenejších

12. septembra 2017 oslávi manželský pár Claudia a Gioacchino Bruni z mesta San Benedetto del Tronto v Taliansku 30. výročie svadby. Ich manželstvo bolo celkom iné, než si ho na začiatku predstavovali. Cez bolestnú skúšku však práve ako manželský pár objavili svoje povolanie a dnes vydávajú toto svedectvo: „Keď dovolíte Ježišovi vstúpiť do vášho manželstva, urobí s vami zázraky.“

Claudia rozpráva: „Spoznali sme sa v našej farnosti na kurze viery. Gioacchino, na rozdiel od mňa, si chcel skutočne prehĺbiť svoju vieru, zatiaľ čo ja som sa na kurze zúčastnila kvôli jednému mladému mužovi, ktorý ma fascinoval. On bol však povolaný ku kňazstvu; no pre mňa mal Ježiš pripravený iný darček. Gioacchino sa do mňa zalúbil a aj on sa páčil mne. Bol taký tichý, a predsa vždy duchapritomný a pohotový.“

Gioacchino: „Poznali sme sa tri roky, keď sme sa vzali. Mal som 24 rokov a Claudia bola o rok mladšia. Ona bola v našom vzťahu vždy tým ‚ťahúňom‘, a tak to zostalo až dodnes. Niekedy sa nestíham ani čudovať, odkiaľ berie toľko energie a všetky tie dobré nápady. Viera pre nás oboch bola veľmi dôležitá už od začiatku. Angažovali sme sa vo farnosti, v zbore, pomáhali sme pri katechézach aj na kurze pre snúbencov. Cítili sme však, že všetky tieto aktivity vo svojej podstate neboli tým, čo sme obaja hľadali. Jednoducho nám niečo chýbalo. Hľadali sme niečo ‚viac‘, ale

ani jeden z nás to nevedel pomenovať či vyjadriť slovami. Keď nám naši priatelia – manželia rozprávali o svojich skúsenostiach s deťmi, ktoré majú v pestúnskej opatere, mali sme na to spoločný názor: Ak by k tomu raz malo prísť a popri vlastných deťoch by nám ponúkli do opatery ďalšie dieťa, chceme byť preň otvorení. Vždy sme chceli byť rodinou s ,otvorenými dverami', aby sa naši priatelia a známi u nás cítili ako doma. Preto sme sa hneď v našom prvom malom byte rozhodli zrieknuť sa v obývačke gauča a pohodlných kresiel a vymeniť ich za veľký stôl, aby všetci naši hostia mali u nás vždy svoje miesto.

Pracoval som ako inštalatér, čo ma veľmi bavilo, a Claudia mala dobré zamestnanie na pošte. Peniaze nám nechýbali, a tak sme si vychutnávali víkendové výlety, navštevovali sme krásne talianske mestečky, jedli v dobrých reštauráciách a radi sme trávili čas s našimi priateľmi. Prvý rok nášho manželstva mal patriť len nám dvom a potom sme, samozrejme, chceli mať deti.“

Claudia: „*A*le už po dvoch mesiacoch naša láska naliehala, aby sme naplnenie túžby po dieťati už neodkladali na „neskôr“. Chceli sme čím prv vidieť plod našej lásky. Keďže je netrpezlivosť mojou typickou vlastnosťou a ja som bola zvyknutá čo najrýchlejšie uskutočniť každú vec, ktorá mi prišla na um, nemohla som sa dočkať prvých náznakov tehotenstva. Dieťa však neprichádzalo! Konzultovali sme to s rôznymi lekármi, ale tí nás uisťovali, že sme zdraví a že nevidia žiadnu prekážku otehotnenia.

Dúfali sme jeden rok, dva roky. Potom som upadla do vážnej krízy. Po prvý raz vo svojom živote som bola v situácii, keď som nemohla dosiahnuť to, čo som bezpodmienečne chcela. To, že nemôžem mať deti, sa pre mňa stalo skutočnou traumou. Dostala som sa až tak ďaleko, že som chcela mať vlastné dieťa za každú cenu. Keď som konečne dostala termín do nemocnice v Janove, kde ponúkajú rôzne metódy umelého oplodnenia, bola som viac ako šťastná. Nemohla som sa dočkať, kým Gioacchino príde večer domov z práce. Plná radosti som mu utekala v ústrety a všetko som mu vyrozprávala: *„V pondelok máme termín v Janove. Uistili ma, že z nemocnice odídeme s vlastným dieťaťom!“* Gioacchino nereagoval s radosťou, ako som to očakávala. Zostal celkom pokojný, láskavo sa na mňa pozrel a povedal mi: *„Claudia, si si istá, že TOTO je Božia vôľa? Nesľúbili sme mu, že sa v našom manželstve chceme snažiť uskutočňovať jeho vôľu?“*

Tieto slová ma zasiahli ako blesk z jasného neba a akoby mi zrazu spadli šupiny z očí: Myslela som si, že som človekom, ktorý žije podľa Božej vôle, ale v skutočnosti som viedla svoj vlastný život. Pripadala som si ako svätý Pavol pri svojom obrátení a nezostávalo mi nič iné ako si so slzami v očiach priznať, že nie som všemocná, že bez Boha nič nedokážem.“

Gioacchino: „*O*dvtedy sme sa začali ešte vrúcnejšie modliť a naša láska dostala celkom novú dimenziu. Neusilovali sme sa už tak veľmi len o to, aby sme mali stoj čo stoj vlastné dieťa, ale omnoho viac sme si navzájom pomáhali spoznávať Božiu vôľu a prijímať ju. Premýšľali sme aj o možnosti prijať dieťa do pestúnskej starostlivosti. Naši priatelia nám pomohli nájsť istú organizáciu, kde sme dostali potrebné informácie a základné školenie pre pestúnske rodiny.

V roku 1990 konečne prišla tá vytúžená chvíľa. Po troch rokoch bezdetného manželstva nám bola zverená do pestúnskej starostlivosti šesťročná Emilie. Keďže otec rodiny ohrozoval život jej matky, sociálny úrad im odobral právo na výchovu dieťaťa. Emilie bola pre nás obrovskou radosťou, ale aj veľkou výzvou. Veľmi dobre si spomínam na to, ako nám provokatívne poškriabala naše drahé stoličky len preto, aby nás vyskúšala, či milujeme viac ju, alebo zariadenie nášho bytu. Čo všetko sme sa však naučili práve cez ňu! Po troch rokoch sa mohla opäť vrátiť k svojej matke. Ako ďalšia potrebovala našu pomoc Martina, Emiliina kamarátka zo školy. Jej matka sa živila prostitúciou a Martina vyrastala vo veľmi ťažkých podmienkach. Na jej ochranu však nestačilo len naše úsilie. Potrebovali sme pomoc a práve vtedy sme spoznali cirkevne schválené spoločenstvo *Ján XXIII*. Kňaz don Oreste Benzi toto spoločenstvo založil v roku 1968 v Rimini s cieľom *„dať rodinu tým,*

ktorí ju nemajú'. Dnes má toto združenie viacero vetiev, ktoré sa starajú o tých posledných a spoločnosťou odvrhnutých: o postihnutých, väzňov, prostitútky, siroty, drogovzo závislých, utečencov a pod. Don Benzi bol presvedčený o tom, že každé dieťa a každý mladý na svoj správny osobný rozvoj potrebuje lásku a uznanie otca a matky. Manželia, ktorí sa otvorili pre tento ideál, sa nazývajú *Casa Famiglia – Dom rodiny* a patria do okruhu rovnako zmýšľajúcich rodín, ktoré sa pravidelne stretávajú pri modlitbách, navzájom si vymieňajú skúsenosti a spoločne robia aj rozhodnutia.“

Claudia: „Dozvedeli sme sa, že cez toto združenie a s jeho podporou môžeme na určitý čas prijať deti do pestúnskej starostlivosti. Táto možnosť sa nám pozdávala hlavne preto, že v týchto rodinách hrala viera rozhodujúcu úlohu. Počas celého jedného roka sme sa zúčastňovali na modlitbových stretnutiach spoločenstva, spoznali sme zakladateľa dona Benziho a nadviazali sme mnohé priateľské vzťahy.

Potom nám zodpovední navrhli, aby sme prijali do pestúnskej starostlivosti Silvia, duševne a telesne postihnutého šesťročného chlapca. Toto rozhodnutie nebolo pre nás jednoduché – mať v opatere postihnuté dieťa! Združenie nás uistilo, že nám bude vo všetkom ochotne pomáhať, a tak sme sa nakoniec rozhodli tento krok urobiť. Po nejakom čase sme zvažovali, či by pre Silvia nebolo lepšie, keby vyrastal spolu s iným dieťaťom. Ale zvládneme to, zobrať si do starostlivosti ešte ďalšie dieťa? Bude Silvio ochotný deliť sa s iným dieťaťom o našu lásku? Keď sme sa o tom s ním rozprávali, bol hneď nadšený a spontánne zvolal: „*Keď sa bude volať Marco, tak áno!*“

O štyri týždne neskôr sme mali telefonát a bol tu návrh, či by sme boli ochotní prijať dieťa, ktoré sa narodilo v šiestom mesiaci ako jedno z dvojčiek a následkom krvácania do mozgu zostalo slepé a ťažko postihnuté. Nebude vedieť rozprávať a predpokladá sa, že bude žiť maximálne jeden rok. Ale bolo by pekné, keby mohlo toto dieťa zomrieť v náručí matky a otca. Táto správa ma vydesila. Prijatť ešte jedno ťažko postihnuté dieťa a len na dožitie? Ako to zvládne Silvio? A ja? Nie, to ma úplne presahovalo, to sme nemohli prijať. Mala som strach predovšetkým zo zomierania dieťaťa. Na konci nášho rozhovoru sociálny pracovník povedal, že si to môžeme ešte rozmyslieť a Marca môžeme kedykoľvek navštíviť v nemocnici. „*Ako? Marco?*“ – „*Áno, chlapček sa volá Marco.*“

Gioacchino: „*K* keď sme sa dozvedeli meno tohto dieťaťa, vedeli sme, že nám ho chce zveriť sám Pán Ježiš. Prvá návšteva v nemocnici bola veľmi náročná. Ťažko bolo pozeráť sa na dieťaťko znetvorené všetkými tými hadičkami. Pre Claudiu toto rozhodnutie znamenalo zanechať prácu a naplno sa venovať Silviovi a Marcovi, ktorí potrebovali celú jej lásku a pozornosť. Nechceli sme však Ježišovi nič odmietnuť.

Dnes má Marco 21 rokov. Spolu s ním sme prekonalí dvadsať operácií, dnes dobre vidí a aj ochrnutie už takmer celkom ustúpilo. Silvio a Marco nám tak veľmi prirástli k srdcu, že sme si ich adoptovali a dnes sú našimi deťmi.

S Marcom sme dostali ešte iný dar: Boh nám ukázal, aké je naše povolanie ako manželského páru. Doteraz sme patrili do kruhu priateľov spoločenstva *Ján XXIII*. Ale možno chce Pán Boh od nás ešte niečo viac. Má byť naším povolaním celkom sa odovzdať Božej prozreteľnosti a založiť *Dom rodiny – Casa Famiglia*? To by však znamenalo, že sa musíme ešte viac zrieknuť seba samých. Preto sme prosili Boha o jednoznačné znamenie, aby sme si boli istí, že je to jeho vôľa, lebo tak by nám dal aj všetku potrebnú silu.“

Claudia: „Naše rozhodnutie sme urobili závislým od toho, či zoženieme väčší dom, do ktorého by sme mohli prijať viac ľudí. S týmto úmyslom sme sa obrátili na nášho diecézneho biskupa. Pri stretnutí s ním sa udialo niečo, čo mohla zorganizovať len Božia prozreteľnosť. Bolo to v roku 1997, presne pred dvadsiatimi rokmi.

„Pred desiatimi minútami bol u mňa Emanuelin otec, ‘týmito slovami ma privítal biskup. Emanuela bola na duchovných cvičeniach pre snúbencov a tam počula vaše svedectvo, ktoré sa jej veľmi hlboko dotklo. Keď sa vtedy večer vrátila domov, napísala táto dvadsaťšesťročná skautka svoj testament:

***J**a, Emanuela, pri plnom vedomí, ďakujem Bohu za to, že som sa mohla stretnúť s Claudiou a Gioacchinom, lebo cez nich som pochopila, ako sa dá žiť kresťanské manželstvo. Ak by som mala zomrieť, chcem polovicu svojho majetku zanechať ich rodine a druhá polovica nech pripadne nejakému dobročinnému inštitútu pre deti. Emanuela.’*

Normálne nikto nepíše testament v takom mladom veku. Boh musel tomuto dievčaťu vnuknúť akúsi predtuchu, lebo už o mesiac nato Emanuela zahynula pri dopravnej nehode. Po jej smrti rodičia objavili testament a priniesli ho biskupovi práve v ten deň, keď som aj ja prišla k nemu! Božia prozreteľnosť nám nemohla poslať silnejšie znamenie ako toto. To uznal aj biskup, a preto nám venoval jeden dom patriaci diecéze, náš prvý *Dom rodiny*, ktorý sme hneď zverili pod Emanuelinu ochranu a nazvali sme ho *Casa Manuela*. Vstúpili sme do spoločenstva dona Benziho a sľúbili sme, že svoj život budeme žiť s tými najopustenejšími.

Gioacchino: „V modlitbe som pochopil, že mám zanechať svoju prácu a že ako manžel a otec musím byť pri tých, ktorých nám Božia prozreteľnosť chce zveriť. To bola pre mňa najväčšia obeta v doterajšom živote; no nikdy som to neolutoval.

V našej rodine máme dnes Silvia (28 rokov) a Marca (21), Dianu (24, potrebuje opateru), Valeria (11, potrebuje opateru) a Sebastianu (9). Všetkých sme si mohli adoptovať. Aj Ibrahim žije s nami už 16 rokov a je pre nás viac ako len syn v pestúnskej starostlivosti. Raffaele (16), ktorý 1. júna 2017 prijal od otca biskupa Secciu sviatosť krstu a birmovania, ako aj prvé sväté prijímanie, je už šesť rokov naším zverencom. Máme zvláštnu lásku aj k väzňom. Claudia sa venuje niektorým väzňom formou rozhovorov a niekedy máme možnosť prijať ich aj do nášho domu a rodiny. Momentálne, s povolením riaditeľstva väznice, žije u nás 30-ročný väzeň Francesco. Sme presvedčení, že cez skúsenosť rodinného života a starostlivosť o naše postihnuté deti bude aj on sám uzdravený a podarí sa mu začať celkom nanovo.

Do nášho domu sme prijali aj Claudiiných vyše 80-ročných rodičov, keďže mama je pripútaná na vozík a aj otec potrebuje našu pomoc. Tak naše deti dostali aj starých rodičov. V priebehu posledných 20 rokov sme mohli poskytnúť domov spolu 60 ľuďom na rozlične dlhú dobu.

Najmenší človečik mal len 15 dní, keď sme ho dostali. Čoskoro si ho však istá rodina adoptovala. Najstaršou osobou bola babka Pierina, ktorá k nám prišla ako 86-ročná a zostala 10 mesiacov, než si ju mohol jej syn zobrať k sebe.“

Claudia: „Náš každodenný život je plný výziev. Nie vždy sa mi podarí zvládnuť ich tak, ako by som to chcela. Avšak keď mi môj temperament dáva zabráť, mám po boku Gioacchina, ktorý pri mne stojí ako skala, celkom pokojne a ticho. Naše manželstvo žijeme v trojici s Bohom. Keď naše ľudské schopnosti už nevedia čo ďalej, často hľadáme útočisko v modlitbe. Tak sme mohli zažiť už skutočné zázraky. Keď sme chceli plniť Božiu vôľu, Božia prozreteľnosť nás nikdy neponechala samých na seba; ani materiálne a ani duchovne. Žijeme nanajvýš naplnené manželstvo, materstvo a otcovstvo. Naše veľké utrpenie, nemôcť mať vlastné deti, sa nám stalo milosťou, lebo nám otvorilo oči pre naše skutočné povolanie. Za to môžeme Bohu len ďakovať!“

Dobre položené základy

Noelia a Jonathan Marichal patrili dlhé roky k najvernejším mladým našej misie v uruguajskom meste Florida. V roku 2015 si napokon povedali spoločné áno. V krajine, kde je len veľmi málo praktizujúcich katolíkov, bola ich odhodlanosť, s akou sa pod vedením nášho pátra Luisa intenzívne pripravovali na manželstvo, skutočne obdivuhodná.

Jonathan: „Stretli sme sa v roku 2009 v tábore, ktorý organizovali bratia a sestry z Rodiny Panny Márie. Dá sa povedať, že tam sme sa hneď do seba zaľúbili. Ale boli sme ešte príliš mladí, ja som mal 15 rokov a Noelia 16. Pozeral som sa na ňu a pomyslel som si: ‚S touto sa chcem oženiť.‘ Keď som ju lepšie spoznal, ešte viac som bol presvedčený: ‚S ňou sa raz ožením.‘ Ale tým, čo chce vlastne od mňa Boh, som sa dovtedy nezaoberal.“

Noelia: „V tom čase som vedela, že nemám iba možnosť vydať sa, ale bola som otvorená aj pre život zasvätený Bohu, keby mi ho Boh ukázal ako moje povolanie. U Jonathana som cítila niečo mimoriadne a čím ďalej tým viac som bola do neho zaľúbená. V každom prípade som mu hneď na začiatku, keď sme začali chatovať na internete, dala vedieť: ‚Ak by to začalo byť medzi nami vážne, žime náš vzťah dobre a zrieknime sa až do manželstva intímneho vzťahu.‘ Na moju radosť Jonathan hneď súhlasil, čo je v našej krajine veľmi zriedkavé. Mnohí chlapci si z toho robia takpovediac šport a snažia sa „uloviť“ každý týždeň inú.“

Jonathan: „Keďže Noelia bývala v meste Florida a ja som študoval v 90 km vzdialenom Montevideu, mohli sme sa vidieť iba cez víkend. Samozrejme, že to bola veľká obeta. Dávali sme si pozor, aby sme neboli príliš dlho iba sami dvaja, a pri mládežníckych stretnutiach sme sa snažili „zamiešať sa“ medzi mladých, ktorí prichádzali na misijnú stanicu. Prvé a najdôležitejšie predsavzatie, ktoré smerovalo ku konečnému rozhodnutiu, bola prirodzene modlitba, najmä modlitba ruženca, ale aj pravidelné rozhovory s pátrom Luisom. V roku 2013 sme sa potom zasnúbili, a tým sa vlastne začal aj náš intenzívny duchovný život.“

Noelia: „Modlili sme sa za seba navzájom ešte viac, predovšetkým sme chceli byť verní v ruženci. Aby sme preklenuli diaľku, ktorá nás delila, dohodli sme sa, že sa v určitom čase – večer presne o deviatej – obaja duchovne spojíme v modlitbe jedného desiatku ruženca; každý tam, kde sa práve nachádzal. Okrem toho som začala chodiť denne na svätú omšu.“

Jonathan: „Noelia motivovala aj mňa ku každodennej svätej omši a k pravidelnej spovedi. Vo sviatostiach a v modlitbe som nachádzal silu žiť zdržanlivo, pretože to nebolo ľahké.“

Noelia: „Áno, bolo to ťažké. Tu nám pomáhalo aj to, že sme sa nevideli tak často a vždy znovu sme si hovorili: ‚Jednoducho nechceme uraziť Boha.‘ Keď bol jeden z nás slabý a chcel od toho druhého trochu viac, ospravedlnil sa. Tak sme si vzájomne pomáhali.“

Keď nás páter Luis v roku 2015 na sviatok Svätej rodiny napokon zosobášil, prežívali sme to s veľkou vďačnosťou ako mimoriadne šťastie, že sme mohli uzavrieť manželstvo tak dobre pripravení. Nadobudnuté skúsenosti z boja o vernosť v modlitbe, zo sviatostného života a prinášanie malých obiet z lásky sú pre nás veľmi cenné. O toto všetko sa musíme snažiť teraz ešte viac ako predtým, keď ide o to, aby sme mlčali alebo urobili to, čo sa páči tomu druhému. Je to každodenná škola, v ktorej nás podopiera duchovný život. Popritom sa musíme aj chrániť, pretože svet nás chce oboch ustavične stiahnuť na úplne inú dráhu. Preto napríklad nemáme ani televízor. Ak by sme ho mali, určite by sme pozerali veľa zbytočného.“

Jonathan: „Aj internet je veľmi nebezpečný. Cítíme, ako nás chce strhnúť do konzumného spôsobu života. Bez Boha, bez viery ako základu by bolo veľmi ťažké vybudovať si v manželstve skutočný vzťah. Načo by sme sa potom zriekali seba samých a prinášali obety? Boh je pevnou zárukou našej vzájomnej lásky! A táto záruka nikdy nevyprší!

„Nájdem ho Božom Srdci!“

*V ktorom manželstve majú partneri na ružiach ustlané? V žiadnom!
Čosi podobné zažil i mladý manželský pár Elisabeth a Damien Ricour z Francúzska.
Utrpenie pre nich nezostalo len zdrvivujúcou skutočnosťou.
Keď uzatvárali manželský zväzok a Boha postavili do stredu svojho života,
vedome si zvolili čítanie z Knihy Sirachovcovej: „Ak ideš slúžiť Bohu,
priprav sa na skúšku. Uponíž si srdce a vytrvaj...“*

O baja už ani nemohli byť väčšími protikladmi! Na jednej strane Damien Ricour, nechcený jedináčik z rozvrátených rodinných pomerov, ktorý v mladosti prepadol zlým vplyvom a až neskôr sa stal vášnivým hercom a umelcom, a na druhej Elisabeth d’Hautefeuille, pochádzajúca zo šľachtickej rodiny, mladá žena s ukončeným magisterským štúdiom manažmentu a marketingu.

Damien: Celkom bez peňazí som v roku 1993 zakotvil v Paríži. Tu som raz v noci začal snívať o divadle a divadelných doskách, ktoré som miloval, odkedy som ako osemročný na nich stál po prvýkrát. Dovolím si tvrdiť, že ma vtedy divadlo zachránilo, pretože som vďaka nemu ako 21-ročný našiel opäť cestu k Bohu. Odttedy som chcel svoj život budovať s Kristom. Divadlo spolu s Bohom! Stalo sa mojou cestou uzdravenia, cestou, ako stretnúť Boha. Táto cesta nie je ľahká, ale Boh mi dáva deň za dňom všetky milosti, aby som svoje povolanie dokázal žiť.

Elisabeth: Narodila som sa v krásnom kraji Champagne. Bola som dievčaťom, ako sa patrí, teda dobre vychovaná a vyrastala som s viacerými súrodencami v rodine vyššej parížskej spoločnosti. Angažovala som sa v katolíckom združení *Rozsievачi nádeje* a pravidelne som pomáhala bezdomovcom. V roku 2003 som tam po prvýkrát stretla Damiena. Mal v sebe veľkú horlivosť človeka, ktorý sa práve obrátil.

Damien: V podstate som nemal nič spoločné s touto skupinou. Bol som tam, lebo som šiel „na lov“. Túžil som stretnúť svoju budúcu manželku. Prezeral som si dievčatá, ktoré tam pracovali, a vybral som si to najkrajšie zo všetkých. Elisabeth ma veľmi priťahovala, pretože bola neobyčajne veselá a v kontakte s bezdomovcami prirodzená. A keďže navštevovala divadelný krúžok, ponúkol som jej súkromné hodiny herectva.

Elisabeth: Takto sa začal náš príbeh, ktorý aj mňa na začiatku prekvapil, pretože som nepočítala s tým, že raz si vezmem za manžela herca. Môj „typ“ bol skôr niekto, kto do práce denne nosí kravatu. „Dá sa z divadla vôbec vyžiť?“ To bola pochopiteľná otázka, ktorú som na začiatku nášho vzťahu položila Damienovi. Keď som ho priviedla k nám domov, herca, ktorý mával vystúpenia len občas, začali mať moji rodičia obavy. Trvalo to určitý čas, kým Damiena prijali a začali mu dôverovať. Preto bolo obdobie našich zasnub hned od začiatku náročné.

 septembri 2005 sme však napriek všetkému mali nádhernú svadbu. Damien a ja sme mali rovnaké pranie: nasledovať Pána a vzájomne si pomáhať v láske k Bohu. Je to voľba, ktorá zaväzuje; voľba s dôsledkami pre celú rodinu, priateľov i zamestnanie. Toto spoločné úsilie je však prameňom radosti, i keď znamená zriekanie a skúšky. A ani my sme neboli od toho uchránení. Počas jedenásť rokov manželstva bol Damien polovicu času chorý.

Damien: Skúšky však neprišli do nášho manželstva hneď. Najprv prišli naše deti, jedno po druhom. To boli tie šťastné udalosti. Potom sa začali všedné dni, ktoré sme chceli dať celkom k dispozícii Bohu. Darilo sa nám do roku 2009, kým zrazu neprišla prvá ťažká skúška.

Elisabeth: Práve sme čakali tretie dieťa, keď sa Damien ocitol vo veľkej vnútornej tme. Keď sme si v roku 2010 kúpili dom a presťahovali sa do Compiègne, upadol môj muž na štyri roky do hlbkej depresie.

Damien: Skúšal som čítať, pracovať, ale nedalo sa mi. Jednoducho som nedokázal nič urobiť. Vtedy si človek myslí, že je ten posledný z posledných. Bolo mi do plaču z pocitu, že svojej rodine som len na príťaž a v práci už neviem vytvoriť nič veľké. Žiť vieru napriek depresii bolo strašne ťažké. Vedomie, že Boh je tu, po mojom boku, to jediné mi prinášalo pokoj. A tak som sa s ním neprestal rozprávať.

Elisabeth: Môj muž, ktorý mal zrazu pomýlený a zlý obraz o sebe, zostal pre mňa nedostupný. Na začiatku som robila chyby, že som Damiena stále sledovala. Volal ma svojim „malým policajtom“. Bolo to pre mňa veľmi náročné, pre neho umárajúce a pre nás oboch vyčerpávajúce. Malo to však aj svoje pozitíva, pretože sme sa stále museli snažiť žiť prítomný okamih, zvlášť tie radostné chvíle. Damien nikdy nezapieral svoju chorobu, naopak, akceptoval ju a prijal i svoju krehkosť. Vďaka tejto pokore som rástla aj ja.

Sám na javisku, len svojou jednoduchou prítomnosťou, bez akéhokoľvek iného prostriedku, so záľubou stelesňoval Damien svätcov, napríklad Piera Giorgia Frassatiho, sv. Františka, Charlesa de Foucauld alebo kajúceho lotra na kríži. Divadlo sa pre tohto citlivého, dynamického umelca s neuveriteľne silným prejavom stalo cestou, ako stretnúť Boha a priniesť ho druhým. „Viera je súčasť môjho života, preto sa pred vystúpením vlastne vždy modlím. Predovšetkým sa veľa modlím za divákov, ktorí často berú so sebou neveriacich priateľov: ‚Pane, dotkni sa ich teraz ty!‘ Pre mňa nie je najdôležitejší potlesk či úspech a peniaze. Nič z toho nehľadám, pretože u mňa v strede stojí Boh.“

 júni v roku 2016 vydal manželský pár Ricour pri večernej pobožnosti v bazilike Notre-Dame-des-Victoires v Paríži silné svedectvo. Bolo to sedem mesiacov pred Damienovou smrťou.

Damien: Bezprostredne predtým, ako som v auguste 2014 odišiel na divadelné turné, otvoril som si vo Svätom písme stať: „Bohu nič nie je nemožné,“ a myslel som pritom na vystúpenie v Avignone: „Všetko dobre dopadne.“ Dnes by som túto vetu spresnil takto: „Bohu nič nie je nemožné. Jeho láska dokáže ísť tak ďaleko, že mi z rakoviny urobí dokonca dar.“ Áno, vytiahol som si svoj veľký „lós“: po depresii prišla rakovina. Zrazu som na javisku ľavým okom nedokázal prečítať text. Všetko bolo čierne! Bolo to zvláštne. Rýchlo som však dokázal prijať túto skúšku ako dar nášho dobrého Boha. Niektorí to chápali, iní nie. Hoci som nebol nadšený tým, že čoskoro prídem o oko, zreteľne som cítil, že Ježiš je so mnou. Za všetkým je jeho láska. Bol som celkom pokojný. Nezdalo sa mi dôležité pátrať po tom, prečo práve tento nádor. Vedel som len jedno: Ježiš zašiel vo svojej láske tak ďaleko, že dopustil u mňa niečo takéto.

Elisabeth: Keď mi Damien zavolať z festivalu v Avignone a povedal: „*Elisabeth, mám rakovinu,*“ čakala som naše štvrté dieťa, na ktoré sme sa veľmi tešili. A zrazu takýto šok! No myslím si, že nám v tejto situácii daroval Boh aj mimoriadne milosti.

Damien: Áno, zrazu sa v mojom živote i v živote mojej ženy stalo niečo veľmi dôležité. Podobná skúška manželský pár veľmi zjednotí. Práve cez chorobu prišlo k oveľa hlbšiemu stretnutiu s mojím Bohom, ale i s mojou ženou, deťmi a inými trpiacimi. Myslím tým, že mi stálo za to stratiť jedno oko, keď som vďaka tomu podrástol v láske k Bohu, k mojej žene a deťom.

S Elisabeth sme sa často rozprávali o tom, čo všetko môže so sebou rakovina priniesť: metastázy, smrť. V tomto „dobrodružstve“ sme boli vrúcne zjednotení. Sotva som si zvykol na sklené oko, s veľkou radosťou som znovu začal pracovať, hoci pre dlhé a náročné chemoterapie som nebol v najlepšej forme.

Elisabeth: Prešiel rok. V októbri 2015 sa objavili metastázy na pečeni, kostiach, na pľúcach a pankrease. Medicína ostala bezmocná. Dobré si pamätám, ako sme sedeli v kaviarni a ja som musela vyriešiť tie najťažšie slová v celom svojom živote i nášho spoločného manželstva: „*Damien, tvoj život sa blíži ku koncu.*“ Zasiahlo ho to, no musel počuť jasne a zreteľne, čo mu lekári nechceli povedať priamo. Nikdy počas celých dvoch rokov svojej choroby Damien voči Bohu nerebeloval. Ó, áno, môj muž bol výbušný, dokázal sa kvôli niektorým ľuďom rozčuľovať, nahnevať sa aj na mňa a deti, ale nikdy sa nehneval na Boha!

Damien: Elisabeth vraví, že som statočný a odovzdaný. Nie, nemám veľa zásluh ani odvahy či sily, pretože predtým, než som stretol Elisabeth, nebol som bezpodmienečne verný vo vzťahu k Bohu. No už desať rokov vďačím práve Elisabeth, že do mňa vtlačil Boh svoju tvár.

Cez lásku mojej ženy spoznávam Božiu lásku. Milovať dieťa, to nie je veľmi ťažké. Milovať sa ako manželský pár, to je boj, ale ten najkrajší. Nedokázal by som zvládnuť rakovinu takýmto spôsobom po boku ženy, ktorá by ma navádzala zaprieť Boha alebo postaviť sa proti nemu. Som vďačný Bohu za to, že si poslúžil mimoriadnym spôsobom mojou ženou, aby ma priviedol k tej svätosti, ktorú vo mne chce uskutočniť. Boh mi trpezlivo a celkom konkrétne ukazuje každý deň svoju lásku. Vidím ju v Elisabethinej láske a dúfam, že je to tak aj opačne. Sám toho človek veľa nedokáže.

Elisabeth: Mnohí sa ma pýtali: „*Prečo musí mať práve Damien, taký mladý, len 44-ročný muž rakovinu?! Prečo, prečo? Vaše deti sú ešte malé. To je nespravodlivé! Čo je to za Boha, čo takéto niečo dopustí? Čo ste urobili, že ste si to zaslúžili?*“ Ani jeden z nás si nikdy nekladol podobné otázky. Nezdalo sa mi to nespravodlivé, pretože som si spomenula, že aj apoštoli sa pýtali Pána na slepého od narodenia: „*Rabbi, kto zhrešil – on, alebo jeho rodičia, že sa narodil slepý?*“ A Ježiš im jasne a zreteľne odpovedal: „*Nezhrešil ani on, ani jeho rodičia.*“ Potom povedal Pán niečo úplne neobyčajné, čo vzťahujem aj na Damiena: „*Ale majú sa na ňom zjaviť Božie skutky.*“

Myslím si, že sa Pán takýmto spôsobom zjavuje cez Damiena; tým, ako prežíva svoju chorobu, ako ho povzbudzuje celá rodina a spolu s nami i priatelia. Ako v modlitbe nesieme jeden druhého.

Boh nám dáva svoju silu, pretože toto všetko nás aj Damiena úplne presahuje. Cez Damiena zjavuje svoju slávu. Dnes je to už Damien, ktorý ma povzbudzuje a nesie. Je to neuveriteľné. A to predsa musí pochádzať od nášho dobrotivého Boha! Je to Božie znamenie, konkrétne Božie pôsobenie v našich životoch.

Damien: Vďaka paliatívnej liečbe je môj stav stabilizovaný. Povedal som si: „*Mám šťastie! Čoskoro uvidím svojho Boha! Chcem ísť priamo do raja, aby som hľadel Bohu z tváre do tváre. Ak by som mal ísť do očistca, tak potom chcem radšej tu trošku viac trpieť.*“ Je to a aj to zostane veľká výzva

dokázať mojej žene, deťom a priateľom Božiu lásku vo všedných dňoch, v nedorozumeniach, keď nič nechce klapať a vidno len samé chyby. A tak som povedal Pánovi: „Možno ťa to viac oslávi, keď ma ponecháš na zemi trochu dlhšie. Mám úžasnú ženu. Sme jedno srdce a jedna duša. Prihováraš sa mi cez ňu.“ Áno, ona mi pomáha zostať verným vo vzťahu k Bohu. Bez nej by som nemohol dnes takto hovoriť. Je to pravda: Som šťastný, že mám také nádherné deti, a preto vravím Pánovi: „Všetko je v твоjich rukách.“

 Na Veľkú noc v roku 2017, tri mesiace po Damienovej smrti (zomrel 30. decembra 2016), vydala Elisabeth pre katolícky denník La Croix krásne svedectvo o svojej dôvere v Boha:

Deti si ešte do hĺbky neuvedomujú smrť svojho otca. Ich jednoduchosť tu vytvorila prirodzený odstup. Dve mladšie žijú celkom v prítomnosti. Šesťročná Marguerite pri otcovej smrti povedala: „Zomrieť, to je ako keď sa človek presťahuje. Býva v Božom Srdci, a predsa žije.“

Damienova neprítomnosť ako otca a manžela mi niekedy berie pôdu pod nohami. Teraz musím o všetkom rozhodovať sama. Už sa viac nemôžem podeliť o zodpovednosť so svojím mužom. Nežnosť, naše vzájomné porozumenie bez slov, humor, telesné zjednotenie, večerné rozhovory dospelých, to všetko mi veľmi chýba. Naša manželská jednota ako páru už neexistuje, ale náš vzťah vnútornej dôvery sa naďalej pretrváva. Duchovné puto, ktoré nás spojilo na zemi, ostáva i v nebi. Damiena uprednostňujem vo svojich modlitbách ako partnera na rozhovor. Keď som vyčerpaná alebo na konci so silami, obrátim sa na neho ako na orodovníka našej rodiny. Damien naďalej žije v Božom Srdci a istota, že ho jedného dňa opäť stretnem, mi dodáva nádej.

Elisabeth sa nám zdôverila so svojim vzácnym tajomstvom:

„Ak bolo čosi, čo ma v posledných rokoch nieslo, tak potom to bola určite moja modlitba za posvätenie kňazov. Toho som sa vždy držala. Prinieslo mi to veľa radosti a dalo zmysel všetkým ťažkostiam, ktorými si musela naša rodina prejsť. Damien o tom vedel a vždy ma v tom povzbudzoval. Keď on obetoval svoje utrpenie za našu rodinu a deti, ja som obetovala to moje za kňazov a ich posvätenie.“

Na sobáši len sami dvaja

Andrea a Štefan Dorr bývajú v malej obci v Dolnom Rakúsku v blízkosti českých hraníc. Andrea pracuje v rehabilitačnom centre pre kardiologických pacientov, Štefan vedie lesnícky podnik a zabezpečuje výrub stromov. Spoznali sa v roku 2000, zaľúbili sa a nastahovali sa neskôr do spoločného bytu. Andrea rozpráva: „V roku 2013 ma Štefan k 30. narodeninám prekvapil narodeninovou párty. Boli pozvaní všetci naši príbuzní a priatelia. Bol to krásny večer, ktorý sa mal stať ešte krajším... pred všetkými hosťami ma Štefan romanticky požiadal o ruku a ja som, samozrejme, odpovedala áno. Obaja plní eufórie sme začali plánovať svadbu, pretože jedno nám bolo jasné: Budeme sa sobášiť v kostole.“

Celá veľká rodina sa zapojila do plánovania svadby. Keďže nikto zo súrodencov nemal cirkevný sobáš, všetci boli plní očakávania a tešili sa na „poriadnu“ pompéznou svadbu.

Začiatkom roka 2014 si spolu kúpili malý dom v Moorbad Harbachu a hneď ho aj začali renovovať. To však znamenalo odsunúť svadbu, pretože nebolo času nazvyš. Vždy znovu a znovu nad tým však premýšľali: aká má byť svadba, koho pozvať, kde ju budú mať...? Nekonečné otázky. Jedného dňa si Štefan a Andrea vytýčili cieľ: „V roku 2016 sa vezmeme! Ale celé to plánovanie nám zasa dalo riadne zabráť, takže sme to opäť takmer vzdali.“ Andreina mama bola už 14 rokov chorá na rakovinu a bolo pre ňu nemožné zúčastniť sa na svadbe. Vtedy im prišla na um myšlienka: prečo sa nevziať bez svadobných hostí? Žiaden stres, žiadne veľkolepé plány, a keď pri tom nemôže byť mama, tak potom nikto. To bolo riešenie: svadba vo dvojici, len so svedkami! Štefan si pomyslel, že pútnický Kostol Panny Márie na Dobrej Vode v Čechách je na sobáš ideálnym miestom. Na internete našli telefónne číslo nemecky hovoriaceho kňaza P. Georga Josefa Erharta a celú vec vzala do rúk Andrea. „Keď som mu zavolala, bolo mi hneď jasné, že tento kňaz nás bude sobášiť. Hoci som ho nepoznala, už pri prvom telefonáte som mu dôverovala.“

V nedeľu išli Andrea a Štefan na svätú omšu na Dobrú Vodu, aby pátra Georga Josefa spoznali. Bol otvorený a tešil sa, ale oboch Rakúšanov informoval o tom, že ich bude čakať papierová vojna, keďže Čechy sú pre nich zahraničie. Potom im páter Georg Josef vysvetlil, čo musia splniť, ak ich má sobášiť on. „Sobáš musí byť dobre pripravený a musíte vedieť, do čoho sa púšťate, pretože je to cesta, ktorou treba kráčať spoločne s Bohom.“

Príprava mala trvať štyri mesiace. Raz do mesiaca im páter Georg Josef naplánoval jednoduché duchovné cvičenia s prednáškami a mali prijať aj sviatosť zmierenia. A až do svadby musia žiť zdržanlivo. „To nebola žiadna maličkosť, a preto nám kňaz dal čas na rozmyslenie. Ale obom nám bolo ihneď jasné, že tieto podmienky radi prijmem; cítili sme, že v tom bolo niečo, čo sme v hĺbke nášho srdca aj hľadali. Veľa času sme strávili na Dobrej Vode. Bola to jedinečná duchovná skúsenosť, tak intenzívne sa zaoberať sviatosťou manželstva. Zrazu sme na všetko dostali celkom nový pohľad a predovšetkým sa v nás upevnilo rozhodnutie, na sobáši budeme len my sami ako dvojica, aby sa táto duchovná atmosféra nestratila pod vplyvom mnohých vonkajších vecí.“